МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Рівненський державний гуманітарний університет
Харківська гуманітарно-педагогічна академія
Управління праці та соціального захисту населення
Уманської міської ради

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи»(10 жовтня 2024 р.)

Умань

УДК [37.013.42+364.4](06)

А43

Редакційна колегія:

Кравченко Оксана, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету соціальної та психологічної освіти, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Коляда Наталія, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Карпич Ірина, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рекомендовано до друку
вченою радою факультету соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 4 від 17жовтня 2024 року)

Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи : А43 матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. м. Умань, 10 жовт. 2024 р. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Рівненський держ. гуманіт. ун-т [та ін.] ; [ред. кол.: Коляда Н., Кравченко О. [та ін.]. – Умань : Візаві, 2024. – 229 с.

До збірника увійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи», яка відбулася 10 жовтня 2024 р. в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини.

УДК [37.013.42+364.4](06)

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2024

ЗМІСТ

Албул І., Албул С.	Корпоративна культура у соціальній сфері	8
Аголенко В., Печериця Н.	Формування соціального здоров'я у здобувачів освіти засобами арт-терапії	11
Балдинюк О., Буковська В.	Соціальна профілактика домашнього насильства серед жінок	15
Бездітний Ю., Пишногуб В.	Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з молоддю у державній службі зайнятості	17
Бенецький С.	Формування соціального лідерства у студентської молоді	21
Беспалько М.	Соціальна інклюзія як основа освітнього процесу	24
Бойко А.	Особливості надання соціальних послуг особам з інвалідністю в умовах воєнного стану	28
Бондаренко Г.	Соціальна робота – невід'ємна складова сфері зайнятості	33
Бондаренко Д.	Фізична культура в житті людини	35
Варивода Ю.	Соціокультурна діяльність в соціальній роботі	37
Варшавська А.	Профілактика адиктивної поведінки як негативне явище серед підлітків	40
Войтенко А.	Підготовка учителя фізичної культури як організатора фізкультурно-оздоровчої діяльності	43
Житар А., Камінська О.	Особливості соціального захисту жінок-військовослужбовців в системі соціальних служб	47
Войтовська А., Квашук В.	Педагогічні проблеми дистанційної та змішаної освіти в умовах війни: цифровізація та	51

	реінтеграція ветеранів	
Галатюк М.	Здоров'язбережувальні технології як пріоритетна складова системи підготовки фахівців соціальної сфери	54
Глух М.	Теоретичні основи соціально-педагогічної профілактики правопрошунь підлітків в умовах ЗСО	58
Гончар І.	Основні аспекти в реабілітації дітей з інвалідністю	61
Дзиговський А.	Проєктна діяльність як технологія професійної підготовки фахівців соціальної сфери до інновацій	63
Дубенко А.	Проблеми людей похилого віку: виклики та шляхи їх подолання в сучасному суспільстві	66
Дубосару В.	Роль інклюзивного волонтерства в соціалізації студентів з особливими освітніми потребами	69
Задорожна О., Залевська Л.	Соціальні послуги, які надаються під час воєнного стану	74
Зоріло Д.	Реабілітація військовослужбовців та членів їх родин, які перебували у зоні активних бойових дій	77
Ісаченко В., Семченко Е.	Соціальна адаптація українських біженців у Польщі	79
Карпич І.	Особливості надання соціальних послуг під час воєнного стану	83
Козодавенко М.	Гендерно обумовлене насильство	88
Коляда Н. М., Коляда Н. І.	Молодіжні організації як суб'єкти формування й реалізації молодіжної політики в Україні	92
Коляда Н., Левченко Н.	Академічна доброчесність в ЗВО	96
Котенко А.	Роль фахівця соціальної сфери у профілактиці «лайкоманії» серед учнівської молоді	101

Кравченко О.	До питання підготовки магістрів із соціальної роботи	103
Літвіненко А.	Форми домашнього насильства	107
Логвіненко Д.	Професійне вигорання фахівців із соціальної роботи в умовах воєнного стану	111
Макогоненко М.	Ключові напрямки розвитку волонтерської діяльності в Швейцарії	114
Матрос О.	Сутність поняття «реабілітація» як сучасна потреба суспільства	117
Міняйло О.	Резильєнтність: теоретичний аспект	122
Міхніч Т.	Аналіз стану наукової розробленості проблеми захисту дітей	127
Моргай Л.	Зародження професійної соціальної роботи за кордоном	131
Моргай Л., Лянна О.	Соціальне забезпечення військовослужбовців	135
Моргай Л., Усенко І.	Система соціальних послуг в Україні: сучасний стан	139
Моргай Л., Черниш В.	Поняття психологічного супроводу дітей з обмеженими можливостями	143
Моторна М.	Практичні аспекти підготовки соціальних працівників для волонтерської роботи в умовах війни	147
Нечипорук Л.	Місцеві ініціативи як форма соціальної активності в громаді	151
Оксенюк О.	Стратегії втручання у соціальній роботі з внутрішньо переміщеними особами (ВПО)	154
Олар А.	Роль і місце релігійних організацій в соціальній роботі	157

Остапчук М.	Методи діагностики соціальним педагогом обдарованої дитини	160
Панченко Р.	Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери в країнах ЄС до роботи з зовнішньо переміщеними з України особами	165
Підвальна Ю.	Аспекти підтримки внутрішньо переміщених осіб в умовах війни	168
Полєхіна В., Галямова Л.	Гувернерська педагогічна система як потреба соціуму в формуванні успішної особистості	171
Поліщук А.	Особливості соціально-педагогічної роботи з багатодітними сім'ями в умовах воєнного стану	175
Роєнко С.	Практична підготовка майбутніх фахівців соціальної сфери в умовах воєнного стану	179
Ротарь К.	Розвивальне освітнє середовище у початковій школі як фактор становлення успішної особистості	181
Савущик А.	Комунікативний менеджмент як засіб взаємодії в освітньому середовищі	183
Сілаєв В.	Підготовка майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи	187
Скочко М.	Надання корекційно-розвиткових послуг дітям з інвалідністю в освітніх закладах	190
Слободенюк Н.	Психологічні основи у соціальній роботі	194
Стельмащук Ж.	Підготовка майбутніх учителів початкових класів до виховної роботи в дитячих закладах оздоровлення і відпочинку в умовах воєнного стану	196
Стеца Н.	Роль соціального педагога у профілактиці девіантної поведінки дітей та підлітків	200
Сяська І.	Використання соціальних індикаторів у вивченні проблематики сталого розвитку	205

Тарасюк О.	Підготовка майбутніх соціальних працівниківдо соціально-правового захисту особистості	208
Ткаченко Л.	Особливості надання соціальних послуг Пенсійним фондом України	211
Федоров М.	Соціальні акції як форма волонтерської діяльності студентської молоді	215
Ціпан Т.	Проблеми соціалізації студентської молоді	217
Шевчук О.	Поняття соціального захисту населення	220
Штомпель К.	Молодіжна робота: теоретичний аспект	225

Лілія МОРГАЙ,
доктор філософії, доцент,
доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Олена ЛЯННА,
магістрантка факультету соціальної та психологічної освіти, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Правовий захист військовослужбовців є важливою функцією держави.Він полягає у закріпленні в законодавстві України основних прав і свобод військовослужбовців, а також їхніх обов'язків, відповідальності та наданих соціальних пільг і гарантій. Окрім цього, правовий захист передбачає створення ефективних механізмів для реалізації цих прав і гарантій [3].

Соціальний захист військовослужбовців є однією з функцій держави, яка покликана створювати систему правових і соціальних гарантій для реалізації їхніх конституційних прав і свобод. Ця система спрямована на задоволення матеріальних та духовних потреб військовослужбовців, враховуючи специфіку їхньої служби, суспільний статус і забезпечення соціальної стабільності в армійському середовищі. Вона охоплює гарантії підтримки в разі повної або часткової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття через незалежні від них причини, настання старості та інших випадків, визначених законом [3].

Забезпечення виконання вимог законів, інших нормативно-правових актів щодо соціального й правового захисту військовослужбовців покладається на органи державної влади та органи місцевого самоврядування [3].

Відповідно до Положення про Мінветеранів, затвердженого Постановою КМУ № 1175 від 27 грудня 2018 р., Мінветеранів є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції гідності, членів сімей ветеранів та осіб, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального

захисту» [1].

Сьогодні законодавчого врегулювання потребує низка питань, а саме:

– захист прав, грошове забезпечення та визначення механізму компенсаційних виплат родинам у разі загибелі учасника бойових дій;

– страхування життя та здоров'я військовослужбовців;

– затвердження програм медичної та психологічної реабілітації учасників бойових дій [2];

– реформування системи пільгового забезпечення;

– запровадження дієвої системи кредитування житла;

– затвердження програм соціального забезпечення учасників бойових дій, які були демобілізовані або завершили свій контракт [2].

В основному закладення нормативно-правової бази з підтримки ветеранів АТО/ООС припадає на 2016-2018 роки. У 2018 році було створено Міністерство у справах ветеранів України (Деякі питання Міністерства у справах ветеранів, 2022) [2]. Законодавством визначено, що саме Міністерство у справах ветеранів України здійснюватиме низку заходів у сфері керівництва під час розроблення державних цільових програм та здійснюватиме контроль за виконанням заходів, визначених в цих програмах.

Серед основних прав військовослужбовців можемо виділити наступні:

Військовослужбовцю гарантується недоторканність особи. Він не може бути арештований інакше, як на підставі судового рішення (стаття 7 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей») [2].

Використання військовослужбовців для виконання завдань, не пов'язаних з військовою службою, забороняється та тягне за собою відповідальність згідно із законом. Час перебування громадян України на військовій службі зараховується до їхнього страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби.

Військовослужбовцям гарантується свобода наукової, технічної та художньої творчості

У разі тимчасового заміщення військовослужбовцем вищої за рангом командної посади оплата провадиться у встановленому порядку відповідно до заміщуваної посади (пункт 1 статті 8 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей ») [2].

Військовослужбовці (крім військовослужбовців строкової військової служби та військової служби за призовом осіб офіцерського складу) не можуть бути звільнені з військової служби до набуття права на пенсію за вислугу років, окрім випадків, визначених законодавством.

У разі незаконного звільнення з військової служби або переміщення по службі військовослужбовець, який проходить військову службу за контрактом або перебуває на кадровій військовій службі, підлягає поновленню на військовій службі на попередній або за його згодою на іншій, не нижчій, ніж попередня, посаді (пункт 2 статті 8 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей») [2].

Військовослужбовці мають право вільно обирати релігійні переконання або не дотримуватися жодної релігії, відкрито висловлювати свої релігійні чи атеїстичні погляди. Вони також мають право купувати, зберігати та використовувати релігійну літературу будь-якою мовою, а також інші предмети релігійного призначення.

Держава забезпечує військовослужбовців належним матеріальним, грошовим та іншим забезпеченням відповідно до умов їхньої служби, що сприяє збереженню висококваліфікованих кадрів у військових силах. Розмір грошового забезпечення залежить від займаної посади, військового звання, досвіду, інтенсивності та специфіки служби, кваліфікації, а також наукового ступеня чи вченого звання військовослужбовця. Крім того, всі військовослужбовці, за винятком тих, хто проходить строкову службу, мають право на щорічну основну відпустку зі збереженням матеріального забезпечення та отриманням додаткової грошової допомоги на оздоровлення у розмірі місячного грошового забезпечення.

Військовослужбовцям, виконання обов’язків військової служби яких

пов’язано з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням або здійснюється в особливих природних географічних, геологічних, кліматичних і екологічних умовах та умовах підвищеного ризику для життя і здоров’я, крім військовослужбовців строкової військової служби, надається щорічна додаткова відпустка зі збереженням грошового та матеріального забезпечення [3]. Тривалість такої щорічної додаткової відпусткивизначається залежно від часу проходження служби в цих умовах та не може перевищувати 15 календарних днів.

Військовослужбовці мають право на безоплатну кваліфіковану медичну допомогу у військово-медичних закладах охорони здоров’я. Військовослужбовці щорічно проходять медичний огляд, щодо них проводяться лікувально-профілактичні заходи [3].

Як свідчить моніторинг нормативно-правової бази часів початку антитерористичної операції. То очевидним стало те, щоу 2014 до війни не було готове не тільки суспільство але і тогочасне законодавство. У грудні 2015року Оцінювальною місією ВООЗ та Міжнародним товариством фізичної та реабілітаційної медицини зроблено висновки «Оцінювання системи реабілітації в Україні» [3]. Даний висновок підкреслив негативний стан справ. Зокрема, в той час мова не йшла про соціалізацію, адаптацію, емоційні стани, отримані внаслідок пережитого, та навіть про те, що за таких обставин руйнуються сім’ї. Основним меседжем було те, що навіть для лікування військових не було належних умов. Соціальну адаптацію тих часі слід розглядати, як сукупність пільг, які ветерани отримали, як компенсацію зслужбу. Зародження поняття «соціальна адаптація» ветерана припадає на 2018рік [3]. Саме тоді дане поняття знайшло своє законодавче закріплення. Було створене міністерство та були розроблені програми розвитку.

Отже, соціальне забезпечення військовослужбовців є важливою складовою системи соціальної політики держави, спрямованою на підтримку осіб, які захищають її національні інтереси та територіальну цілісність. Воно включає комплекс заходів, спрямованих на забезпечення гідного рівня життя,

медичного обслуговування, соціальних гарантій і захисту прав військовослужбовців та членів їхніх родин. Особливе значення соціального забезпечення полягає у підтримці психологічного та фізичного здоров'я військовослужбовців, особливо тих, хто бере участь у бойових діях. Забезпечення належного рівня соціальної підтримки військових сприяє не лише підвищенню бойового духу та ефективності виконання завдань, але й зміцненню довіри до держави з боку громадян.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про внесення змін до статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту. URL: http://www.rada.gov.ua.

2. Лукічов В. Основні права військовослужбовців в українському законодавстві. Київ:Міністерство оборони України, 2019. 40 с.

3. Муляр Г. Проблемні питання соціального захисту учасників антитерористичної операції. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ, 2017. С. 55-59.